

ФОРМИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ МАГІСТРІВ ПЕРЕКЛАДУ У ВНЗ КАНАДИ

У статті здійснено аналіз основних форм організації навчання майбутніх магістрів перекладу. Визначено, що найпоширенішими є такі види навчальних занять, як лекції, зокрема проблемні лекції, лекції-дискусії, інтерактивні лекції, лекції-візуалізації, лекції-провокації, лекції «круглий стіл», тьюторські, практичні, семінарські та лабораторні заняття. Охарактеризовано нетрадиційні форми занять, які проводяться із магістрантами-перекладачами. Розглянуто матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу. Охарактеризовано новітнє програмне забезпечення для професійного перекладу, яке використовується в процесі підготовки магістрантів-перекладачів. Розглянуто види навчальної діяльності, які практикують канадські педагоги на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Визначено позитивні аспекти зарубіжного досвіду для вдосконалення вітчизняної системи магістерської підготовки перекладачів.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, матеріально-технічне забезпечення, навчально-методичне забезпечення, підготовка перекладачів, програмне забезпечення процесу перекладу, форми організації навчання.

Постановка проблеми. Реформування вищої освіти, яке сьогодні відбувається в Україні, ставить нові вимоги перед професійною підготовкою перекладачів, роль яких є важливою в контексті євроінтеграційних процесів. Рівень здобутих знань, умінь та навичок майбутніх фахівців сфери перекладу, від якого залежить якість здійснення ними професійної діяльності та конкурентоздатність на ринку праці, значною мірою є результатом їх професійної підготовки. Важливе значення, зокрема, мають форми організації навчання майбутніх магістрів перекладу та засоби, які використовуються в процесі професійної підготовки.

Вивчення вітчизняної системи магістерської підготовки перекладачів показує, що існують певні недоліки в її організації. Це, зокрема, відсутність інноваційних підходів у формуванні змісту магістерських програм, орієнтація на традиційні форми навчання, недостатнє матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення. На наш погляд, одним із перспективних шляхів вирішення зазначених проблем є використання позитивного зарубіжного досвіду, де пріоритетне значення має Канада, яка займає провідні позиції у сфері перекладу та підготовки перекладачів. Тому, **метою статті** є аналіз форми та засобів навчання майбутніх магістрів перекладу у ВНЗ Канади із подальшим виокремленням позитивних аспектів канадського досвіду для імплементації у вітчизняній системі вищої освіти.

Аналіз досліджень та публікацій. Проблема підготовки перекладачів у Канаді та загалом стала предметом досліджень таких науковців, як І. Алексєєва, С. Коломієць, Л. Латишев, З. Підручна, О. Чередниченко, Л. Черноватий, В. Віллс, Д. Годек, Ж. Дарбельне, Ж. Деліль, Д. Келлі, К. Клауді, М. Ледерер, О. Лобо, Ж. Марешаль, Ж. Муньєн, Р. Робертс, Р. Тінслей, Б. Фолькерт та ін.

Виклад основного матеріалу. Як показують наші наукові дослідження, найпоширенішими формами навчання магістрантів-перекладачів в університетах Канади є лекції, тьюторські, практичні, семінарські та лабораторні заняття. Варто відмітити, що дуже часто заняття проходять у комбінованій формі, поєднуючи в собі лекційний матеріал із виконанням практичних завдань. Вважаємо доцільним проаналізувати кожен із форм організації навчання майбутніх магістрів перекладу.

Враховуючи специфіку підготовки магістрів перекладу різних напрямів та кваліфікацій, окрім традиційних інформаційних лекцій, канадські педагоги практикують інші типи лекційних занять, зокрема проблемні лекції, лекції-дискусії, інтерактивні лекції, лекції-візуалізації, лекції-провокації, лекції «круглий стіл» [2; с. 165].

Проблемна лекція передбачає створення викладачем проблемної ситуації або постановку проблемного питання, що спонукає студентів до пошуку шляхів її розв'язання. Зміст проблеми розкривається шляхом організації пошуку її вирішення або шляхом аналізу та узагальнення традиційних і нестандартних точок зору. Так, для прикладу, магістранти роздумують над труднощами перекладу різних лінгвістичних та екстралінгвістичних аспектів. Такі лекції сприяють розвитку пізнавального інтересу та професійної мотивації студентів.

Лекція-дискусія відзначається викладом матеріалу у формі діалогу між викладачем та студентами з метою його синтезу та аналізу. Такий тип лекцій актуалізує наявні у магістрантів знання,

заохочує їх до активної участі у навчальному процесі, сприяє вихованню у майбутніх перекладачів вміння вести діалог та приймати рішення. Для більшої ефективності лекційного заняття викладачі часто ділять студентів на малі групи, що поживляє навчальну дискусію.

Інтерактивна лекція характеризується активною взаємодією студентів між собою та із викладачем. Такий тип лекційного заняття має, як правило, проблемно-пошуковий характер. Викладач ставить певну проблему перед магістрантами (наприклад, труднощі перекладу культурно-маркованих одиниць) допомагає їм самостійно працювати в напрямку її розв'язання, консультує у поетапному пошуку рішення. Робота студентів організовується із залученням новітніх інформаційних та інтерактивних технологій, вибір яких залежить від теми лекції та складності навчального матеріалу. Інтерактивне лекційне заняття дозволяє викладачу зосередитись на найбільш складних моментах, оскільки повні тексти лекцій магістранти отримують заздалегідь, які, як правило, оформленні у вигляді мультимедійних презентацій.

Лекція-візуалізація передбачає подачу навчального матеріалу за допомогою мультимедійних засобів навчання. Зазвичай, магістранти переглядають відео файли, які демонструють роботу перекладача, після чого разом із викладачем аналізують матеріал та підводять підсумки. Зазначений тип лекційного заняття дуже часто застосовується при підготовці магістрів усного перекладу.

Лекція-провокація характеризується активізацією навчального процесу та стимулюванням студентів до постійного контролю за навчальним матеріалом, який подає викладач.

Метою лекції «круглий стіл» є обговорення та аналіз проблемних аспектів перекладу в умовах максимально демократизованого спілкування викладачів та магістрантів. Часто на такі лекції запрошують професійних перекладачів, що сприяє високій ефективності засвоєння навчального матеріалу.

Практичні заняття спрямовані на формування у магістрантів фахових умінь та навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності. Практичні заняття проводяться відповідно до розробленого тематичного плану і передбачають виконання завдань різної складності з подальшою їх перевіркою та аналізом помилок. Як правило, магістранти заздалегідь готують переклади текстів і обговорюють їх в аудиторії із своїми одногрупниками та викладачем. В кінці практичного заняття підводяться підсумки роботи та визначаються проблемні аспекти (якщо такі були), на які студентам слід звернути увагу в подальшому.

Семинарські заняття із магістрантами-перекладачами проводяться у різних формах, зокрема найпоширенішими є семінари-дискусії, семінари із спеціальних питань, семінари-бесіда, семінари-конференції. Семінарські заняття спрямовані на розвиток у магістрантів вмінь самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал, працювати із навчальною та науковою літературою, а також вони сприяють розвитку пізнавальної активності та самодіяльності. На семінарських заняттях магістранти детально опрацьовують навчальний матеріал, який на лекціях подається викладачем у стислій формі із орієнтацією на ключові та найбільш проблемні аспекти.

Семинар-дискусія передбачає обговорення проблемних теоретичних питань у дискусійній формі. З метою досягнення максимальної ефективності такого семінарського заняття магістранти виступають із доповіддю з кожного запланованого питання, не розкриваючи його до кінця, що змушує інших студентів доповнювати, ставити питання та висувати свої точки зору стосовно досліджуваної проблеми. Семінар-дискусія сприяє формуванню у магістрантів-перекладачів високого рівня комунікативних умінь та здатності вирішувати складні теоретичні питання із теорії перекладу, прикладних та порівняльних дисциплін, що в подальшому відображається на їх практичній роботі.

Семинар із спеціальних питань передбачає розгляд актуальних або складних питань навчального матеріалу, які не були проаналізовані під час організації регулярних семінарських занять. Ініціатива для проведення такого семінару може бути із сторони студентів, якщо їм необхідне додаткове пояснення та обговорення певного складного питання із теорії перекладу або інших профільних дисциплін.

Семинар-бесіда відбувається у формі обговорення заздалегідь підготовлених магістрантами доповідей, рефератів, науково-пошукових чи творчих робіт. Як правило, студенти обирають питання, які раніше не обговорювались і не розглядались під час лекційних занять, та презентують їх у різних формах, після чого колективно обговорюють проблему та підбивають підсумки.

Семинар-конференція передбачає заслуховування доповідей магістрантів, у яких вони висвітлюють результати своїх науково-дослідних чи науково-практичних робіт. Також такі семінарські заняття можуть проводитись з метою обговорення останніх тенденцій розвитку професійної діяльності

перекладачів та перекладацької освіти. У цьому випадку на зазначені семінари часто запрошують кваліфікованих перекладачів та інших фахівців цієї сфери.

Лабораторні заняття є важливою формою організації навчання майбутніх магістрів перекладу у ВНЗ Канади, особливо тих, які здобувають кваліфікацію усного перекладача. Як показують наші дослідження, половина навчального навантаження, передбаченого освітньою програмою підготовки магістрів усного перекладу, відводиться саме на такі заняття, які відбуваються у спеціальних перекладацьких лабораторіях. Окрім цього, магістранти працюють також у комп'ютерних та віртуальних лабораторіях.

Заняття у спеціальних перекладацьких лабораторіях проходить наступним чином: певна частина магістрантів працюють у перекладацьких кабінках, оснащених необхідними для перекладу технічними засобами, здійснюючи синхронний або послідовний переклад відео - чи аудіо файлу, інші студенти разом із викладачем слухають їх, після чого обговорюють результати роботи та аналізують помилки. Часто лабораторні заняття проводяться індивідуально або із невеликою кількістю магістрантів (2-3 чоловік), що дозволяє викладачу детальніше проаналізувати переклади студентів, більше зосередитись на проблемних аспектах та визначити напрямки, у яких студентам необхідно додатково попрацювати.

Лабораторні заняття проводяться також з метою практикування роботи магістрантів із програми машинного перекладу, електронними словниками, для формування умінь та навичок редагування перекладів, здійснення відео конференцій тощо. Не менш важливими такі заняття є для майбутніх магістрів термінознавства, під час яких вони опрацьовують термінологічні бази даних та складають свої власні.

Тьюторські заняття є особливою формою організації навчання магістрантів-перекладачів, якої ми не знаходимо у вітчизняній системі підготовки магістрів перекладу. Вони організуються індивідуально або у малих групах (5-6 чоловік) із навчально-консультаційною метою та для здійснення контролю за самостійною роботою студентів. Система тьюторського консультування (з англ. *tutorship*) найефективніше реалізується із магістрантами заочної форми навчання [1; с. 160].

Під час тьюторських занять тьютори (з англ. *tutor* – викладач-наставник) консультують магістрантів щодо питань написання науково-дослідних та науково-практичних магістерських робіт, здійснюють координування самостійною навчальною діяльністю студентів під час позааудиторної самостійної роботи та контроль за досягненнями їх академічного прогресу, забезпечують правильне та ефективне використання навчально-методичних та матеріально-технічних засобів навчання.

Варто зазначити, що окрім традиційних аудиторних форм організації навчання майбутніх магістрів перекладу в канадських ВНЗ практикуються також різні види нетрадиційних позааудиторних занять. Прикладом останніх можуть бути так-звані «легкі сніданки» – заняття, які проводяться під час обіду у неформальній обстановці, на яких магістранти мають змогу обговорити свою наукову роботу із одногрупниками та викладачем, отримати певні рекомендації та консультацію.

Для інтелектуального та професійного розвитку магістрантів-перекладачів регулярно організують різноманітні конференції та семінари, де обговорюються усі аспекти професійної діяльності перекладачів та кваліфікованої підготовки фахівців цієї сфери. Зокрема, інститут усного і письмового перекладу університету Оттави організовує постійні колоквиуми, які складаються із певної кількості конференцій кожного семестру, на яких із науковими дослідженнями виступають магістранти, викладачі, представники із інших університетів, які здійснюють підготовку перекладачів, тавласне практикуючі перекладачі [7].

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу майбутніх магістрів перекладу в університетах Канади знаходиться на високому рівні та, окрім уже традиційних технічних засобів (аудіо - та відеотехніки, комп'ютерів тощо), студенти працюють із новітніми перекладацькими технологіями, програмним забезпеченням, базами даних. Усі ВНЗ активно працюють в напрямку постійного оновлення комп'ютерних технологій, вдосконалення інформаційно-телекомунікаційного забезпечення навчального процесу. Більша частина аудиторних занять магістрантів проходить в оснащених мультимедійною технікою аудиторіях, де вони мають можливість користуватись, як центральними комп'ютерами, так і своїми власними ноутбуками. Для самостійної роботи магістранти часто використовують індивідуальні комп'ютерні лабораторії, передбачені для роботи одного студента.

Для вдосконалення лінгвістичної компетенції майбутніх магістрів перекладу ефективно застосовуються програми для перевірки та відпрацювання умінь та навичок з граматики і фонетики на зразок *Antidote* (програмне забезпечення, яке використовують для вивчення та вдосконалення

французької мови, розроблене для англомовної цільової аудиторії; включає передові програми перевірки граматики, велику колекцію словників та інтерактивних мовних путівників), *WhiteSmoke Writer* (програмне забезпечення, яке використовується для перевірки граматики, фонетики, пунктуації та стилю англомовного тексту на основі правил та статистичних алгоритмів; містить багатомовні та спеціалізовані англомовні словники, тезауруси, навчальні матеріали) та інші.

Значну увагу канадські педагоги приділяють розвитку умінь та навичок комп'ютерного перекладу, що реалізується через використання безлічі новітнього програмного забезпечення, розробленого для професійного перекладу. Магістранти працюють із такими перекладацькими програмами, як *MultiTrans* (програма, яка базується на використанні системи перекладацької пам'яті ТМ, термінологічних баз даних), *SDL Trados Studio* (система автоматизованого перекладу, складається із модулів для перекладу текстів різного формату, укладання та ведення глосаріїв, роботи з базами даних пам'яті перекладу ТМ), *LogiTerm* (використовується для роботи із термінологією, паралельними текстами та архівами; включає також «інструменти по вирівнюванню» (з англ. *alignmenttool*) бітекстів), *Fusion Translate* (програма, яка використовується для англо-французького та французько-англійського перекладу текстів), *OmegaT* (використовується для сегментації початкового тексту на основі регулярних виразів, використання точних і неточних відповідей з вже перекладеними фрагментами, використання словників, програми для перевірки орфографії Hunspell, пошук контекстів у базах даних перекладів, роботу з ключовими словами). Окрім цього, студенти практикуються у роботі із одномовними і багатомовними конкордансами (тип словника, в якому кожне слово або поняття розташовані в алфавітному порядку з мінімальним контекстом і всіма випадками вживання у цьому тексті, список слововживань з відсиланнями до всіх контекстів), системами машинного перекладу, електронними словниками (*LaPetitRoberts*, *MultiTerm* тощо), текстовими редакторами, електронними таблицями, базами даних, програмним забезпеченням для презентацій, настільними видавничими системами.

Активне використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі відображається також на розробці спеціальних програм, наприклад *LinguisTech* (Language Technologies Toolbox – інструментарій мовних технологій), які дають магістрантам вільний доступ до широкого спектру навчальних та наукових ресурсів, технологій для вдосконалення мовних та перекладацьких навичок, можливість віртуального спілкування із викладачами та фахівцями з перекладу. Ще одним прикладом в цьому контексті є система он-лайн курсу збірки електронних ресурсів із перекладацьких технологій (*CERTT – Collection of Electronic Resources in Translation Technologies*), яка розроблена і функціонує в університеті Оттави [7]. Це двомовне зібрання навчальних посібників, вправ, глосаріїв, рекомендованих для прочитання матеріалів, посилань тощо, метою використання яких є розвиток та вдосконалення навичок роботи із професійними перекладацькими програмами і технологіями. Особливістю зазначеної системи є послідовність та логічність розміщення ресурсів, термінології та лексики, що дозволяє магістрантам ефективніше вивчити та порівнювати численні програми в процесі навчання. Окрім цього, студенти виконують практичні завдання, які спрямовані на розвиток критичного мислення та вміння аналізувати вплив автоматизованих перекладацьких програм на процес перекладу та його результативність. У такий спосіб магістранти не лише вчать працювати із різноманітними перекладацькими технологіями, а й розвивають вміння оцінювати їх з точки зору корисності та труднощів, які можуть виникати.

Активне використання інформаційно-комунікаційних технологій відображається на різноманітних видах навчальної діяльності, які застосовуються під час практичних та лабораторних занять із магістрантами-перекладачами. Зокрема, в процесі комп'ютерно-фасилітованого навчання магістранти застосовують технологію квізів (з англ. *quizzes*), яка передбачає короткі відповіді на запитання у вигляді анкети і дозволяє не лише швидко перевірити рівень засвоєння знань студентів, а й вдосконалювати навички перекладу та аналізувати помилки. Прикладом є вправа на перевірку та виправлення помилок у фрагментах перекладу тексту порівнюючи його із оригіналом. Студенти повинні по-групувати всі помилки на лінгвістичні, стилістичні та екстралінгвістичні і запропонувати правильні варіанти. Після завершення, на екрані монітора з'являються вірні відповіді, які магістранти аналізують разом із викладачем.

Іншою технологією, яка часто практикується є технологія чатів, яка дозволяє магістрантам працювати в команді, спільно вирішуючи труднощі, які виникають в процесі перекладу та швидко знаходити оптимальні шляхи їх вирішення. В цьому контексті варто також відзначити активне використання форумів, через які викладачі часто консультують магістрантів, а також застосовують їх

для групової роботи студентів, зокрема для перевірки перекладів один одного, виправлення помилок тощо. Окрім вищезазначених, ефективно використовують також вікі-технології (з англ. *wiki-concept*), електронне портфоліо (з англ. *e-portfolio*), технологію глосаріїв (з англ. *glossary*) та інші.

Навчальна, наукова, методична та довідкова література, яка використовується для професійної підготовки магістрів перекладу в університетах Канади включає підручники, посібники, навчально-методичні матеріали, довідники, конспекти лекцій, словники, наукові та навчальні професійні періодичні видання (журнали, газети), електронні навчальні матеріали, методичні матеріали для організації самостійної роботи, текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю.

Варто зазначити, що підручники для магістрантів-перекладачів відзначаються варіативністю викладу теоретичного матеріалу, великою кількістю прикладів, міждисциплінарним підходом, а також враховується спеціалізація фахової підготовки, необхідність розвитку навиків самостійного поглиблення знань. Важливо відмітити, що значна ефективність навчальної літератури визначається також тим, що авторами є, як правило, досвідчені перекладачі та викладачі перекладу.

В процесі професійної підготовки магістрів перекладу широко застосовуються підручники відомих теоретиків та практиків перекладу, зокрема таких як Д. Келлі (*A handbook for translator trainers: a guide to reflective practice*, 173 с., видавництва St. Jerome Publishing), В. Вебера (*Training translators and conference interpreters*, 70 с., видавництва Harcourt Brace Jovanovich Inc.), Д. Робінзон (*Becoming a translator an accelerated course*, 344 с., видавництва Routledge), М. Моріні (*The pragmatic translator: an integral theory of translation*, 240 с., видавництва Bloomsbury Academic), М. Теннент (*Training for the new millennium: pedagogies for translation and interpreting*, 274 с., видавництва J. Benjamins) тощо [3; 6; 8].

Окрім підручників та посібників, магістранти активно користуються, як друкованими, так і електронними словниками, базами даних із питань перекладу (наприклад *Erudit*, *Ingenta Connect* тощо), автентичними матеріалами для перекладу. Важлива роль відводиться також конспектам лекцій, які магістранти, зазвичай, отримують в електронному варіанті. У них стисло викладено основний навчальний матеріал із списком необхідної для опрацювання літератури. Із кожної дисципліни студенти отримують також навчально-методичні матеріали, в яких подано опис навчального курсу, форм та видів організації навчальної діяльності, завдання для контролю та самоконтролю, вказівки щодо організації самостійної роботи, список літератури.

Не менш актуальними в процесі підготовки магістрантів-перекладачів є аудіо- та відеоматеріали, зокрема різноманітні відеоролики, які демонструють роботу перекладача, кінофільми, аудіотексти тощо.

Висновки

Таким чином, професійна підготовка магістрів перекладу у ВНЗ Канади відзначається належним забезпеченням навчального процесу необхідними засобами навчання, які постійно оновлюються та адаптуються до вимог професії та прогресу в науці, освіті та новітніх технологіях. Канадські педагоги активно застосовують різні види інформаційно-комунікаційних технологій, особливо ті, які використовуються у практичній діяльності перекладачів, що сприяє ефективності процесу навчання магістрантів, результатом чого є висококваліфіковані фахівці, які відповідають вимогам ринку праці. На наш погляд, урахування позитивних аспектів канадського досвіду сприятиме удосконаленню діючої системи магістерської підготовки перекладачів у ВНЗ України. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні особливостей практичної підготовки майбутніх магістрів перекладу у вищій школі Канади.

Список літератури

1. *Воронка Г.* Тьюторські заняття у додипломній та післядипломній підготовці фахівців у Канаді та Великобританії / Г. Воронка // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, В. Кравець та ін. – Тернопіль : ТНПУ, 2008. – № 5. – С. 159–163. – За рубежом.
2. *Головацкая Ю. Б.* Особенности магистерской подготовки переводчиков в Канаде / Ю. Б. Головацкая // Актуальные вопросы современной науки: сборник научных трудов / Под общ. ред. С. С. Чернова. – Новосибирск: Издательство ЦРНС, 2014. – Вып. 32. – С. 162–170.
3. *Kelly D.* A handbook for translator trainers / D. Kelly. – Manchester: St. Jerome, 2005. – 173 p.
4. *Liu J.* Translators Training: Teaching Programs, Curricula, Practices / J. Liu // Journal of Language Teaching and Research. – 2013. – Vol. 4. – № 1. – P. 127–132.
5. *Robinson D.* Becoming a translator: an accelerated course / D. Robinson. – Routledge, 2003. – 344 p.

6. *Tennent M. Training for the new millennium: pedagogies for translation and interpreting / M. Tennent. – John Benjamins Publishing, 2005. – 274 p.*

7. *University of Ottawa [Офіційний сайт]. – Режим доступу: <http://www.uottawa.ca/en>. – Загол. з екрана. – Мова англ.*

8. *Weber W. K. Training translators and conference interpreters / W. K. Weber. – Prentice-Hall, 1984. – 70 p.*

Ю. Б. Головацкая

Формы и средства обучения магистров перевода в университетах Канады

В статье осуществлен анализ основных форм организации обучения будущих магистров перевода. Определено, что наиболее распространенными являются следующие виды учебных занятий, как лекции, в частности проблемные лекции, лекции-дискуссии, интерактивные лекции, лекции-визуализации, лекции-провокации, лекции «круглый стол», тьюторские, практические, семинарские и лабораторные занятия. Охарактеризованы нетрадиционные формы занятий, которые проводятся с магистрантами-переводчиками. Рассмотрены материально-техническое и учебно-методическое обеспечение учебного процесса. Охарактеризованы новейшее программное обеспечение для профессионального перевода, которое используется в процессе подготовки магистрантов-переводчиков. Рассмотрены виды учебной деятельности, которые практикуют канадские педагоги на основе использования информационно-коммуникационных технологий. Определены положительные аспекты зарубежного опыта для совершенствования отечественной системы магистерской подготовки переводчиков.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, материально-техническое обеспечение, учебно-методическое обеспечение, подготовка переводчиков, программное обеспечение процесса перевода, формы организации обучения.

Yu. B. Holovatska

Forms and means of teaching translators on Master's degree level in Canadian universities

The article deals with the analysis of the main form of teaching translators/interpreters. It is defined that the most popular form of teaching translators/interpreters are lectures, particularly problem lectures, lectures-discussions, interactive lectures, lectures-visualizations, and provocative lectures, round work table lectures, tutorials, workshops, seminars and laboratory work. Nontraditional forms of teaching future Master's degree translators/interpreters are characterized. The material and technical basis and educational provision of studying process are examined. Modern software for professional translation which is used for in the process of training Master's degree translators/interpreters is characterized. The types of learning activities which are practiced by the Canadian lecturers using informational technologies are revealed. The positive aspects of foreign experience for improvement national system of Master's degree translators'/interpreters' training are defined.

Keywords: educational provision, informational technologies, forms of teaching translators/interpreters, translators' training, physical infrastructure, translation software.